

OZNÁMENÍ SBORU VINOHRADY

1. Dnes dopoledne nám kázáním Božího slova poslouží bratr Miloslav Žalud, odpoledne pak ve 14.00 bratr Hrůza.
2. Zkouška sborového zpěvu se uskuteční 15 minut po skončení dopolední bohoslužby.
3. Příští sobotu dopoledne i odpoledne nám kázáním Božího slova poslouží bratr Radek Jonczy.
4. Památku večere Páně budeme společně slavit první sobotu v říjnu (2.10.2010).
5. Společenské centrum v nejbližších dnech nabízí:

V rámci „Letních čtvrtků“ v Barevné kavárně na Londýnské se můžete těšit na cestopis s názvem Severní Korea s cestovatelem Radkem Špinkou, který se uskuteční ve čtvrtek 23. září v 19 hodin. Všichni jste srdečně zváni.

Desatero X.

Dušan Kučera 11.9.2010

Dt 5,21 Nedychtíš po ženě svého bližního. Netoužíš po domě svého bližního ani po jeho poli ani po jeho otroku ani po jeho otrokyni ani po jeho býku ani po jeho oslu, vůbec po ničem, co patří tvému bližnímu.“

U posledního bodu čekáme finální slovo – jakýsi vrchol Desatera. Co to znamená, když Hospodin je člověku Bohem (viz začátek Desatera). Zamýšlíme se nad tím, jaké důsledky má pro člověka zkušenost s vysvobozením skrze Boží moc z naprostého sevření. Co to znamená věřit, že Hospodin jest našim Bohem a že nás stále vysvobozuje z bezvýhodné situace našeho přirozeného stavu - stavu "hříchu". Hřích můžeme definovat jako odcizenost od Boha, od sebe sama a od našich bližních.

V posledním bodu Desatera vévodí dvě věty určené dvěma pozoruhodnými slovesy (dle Dt) = **nedychtíš a netoužíš**. Slova ukazují na osvobozování od vnitřní křeče, od nutkání něco nebo někoho ukořistit, zmocňovat se ho, vlastnit něco a plně ovládat. A přitom se jedná o tak přirozenou touhu každého člověka! V jak těžkém pokušení se každý z nás ocitá! V jak bezvýhodné situaci bychom byli, kdybychom nemohli věřit v Boží příslib pomoci a nové orientace!

I v posledním slově Desatera vidíme, že Boží slovo osvobozuje předně vnitřně, zevnitř. Vnitřní osvobození nám také dává sílu k vnějšimu činu. A obé patří spolu. Tuto propojenost si musíme připomenout jednak s ohledem na moderní snahy Desatero pouze *zduchovňovat* na základě milosti a stavět proti tzv. *zákonictví*. Jednak také s ohledem k tomu, že někteří zase chápou desatero především *legalisticky* a až *autoritářsky represivně* – bez ohledu na milost. Z textu vyplývá naopak osvobození zevnitř pro svobodný praktický život víry.

Znovu si uvědomujeme, že i poslední text Desatera musíme číst v kontextu preambule: *Já jsem Hospodinu tvůj Bůh, který Tě stále znovu vyvádí z pevného sevření ....a proto nedychtíš, netoužíš...*

Z toho vyplývá, že Desatero nemůžeme chápat jako morálně etický, kulturně sociální dokument. Desatero je dokument o duchovním vztahu smlouvy mezi Bohem a jeho lidem.

Když už bychom chtěli hovořit o etice, J. M. Lochman trefně říká, že etika je odpovědí na Boží milost. Nemůžeme na první místo postavit tzv. poslušnost zákonu a milost jako doplněk naší mravnosti. Znovu opakujeme: Z naší bezvýhodné situace je pouze jedno východisko – jediný Hospodin, ne dalších deset kroků nebo metod.

Pojmy

Pojem *dychtit* nám zní dnes až zastarale... Běžnější je pojem *toužit*. Známe ho z reklam apod. Vyjadřuje hloubku lidských citů, nitra, co vyplývá zevnitř někde hluboko v nás. Je to rozhodně více než pouhý pocit, emoční záchvěv, psychické rozpoložení, které lze lidem vymluvit, odvést od něj pozornost nějakou moderní hračkou. Dychtění a toužení odráží spíše hluboký spirituální, religiózní náboj, co představuje až absolutní potřeby lidství.

Naše otázka je, co takový hlad lidské duše vůbec může uspokojit? Poslední staletí nabídla rozličná uklidnění a zakotvení toužící a dychtící lidské duše – např. v racionálním hledání, v aktivismu, v meditaci, v mystické zkušenosti splynutí s přírodou a duchem kosmu, jindy v historické nutnosti, poté v romantických prožitcích, nadpřirozených zkušenostech, v emočním vypjetí, v prožitku opojení - alkoholovém, drogovém, sexuálním, ale také mocenském.... Naposledy v materialismu. Chtěli jsme touhu duše uspokojit věcmi – postavením mezi lidmi, třeba i přátelstvím, partou, společenstvím, kulturou, uměním...

Lze však vůbec dychtící duši ukojit něčím z tohoto světa?

Podle textu člověk bez vztahu s Hospodinem *dychtí* po ženě bližního a po jeho dalším majetku. Vyjadřuje touhu zmocňovat se, vlastnit a ovládat. Tyto projevy negativně hodnotí sám Ježíš. A apoštol Pavel je zařazuje do projevu „totoho světa“ (věku). Znamení Božího království se vyznačuje osvobozením od těchto tužeb.

Východisko z přirozenosti

Jak ale nedychtít po krásné ženě, muži? Jak netoužit po krásném domě, pozemku a majetku, který slibuje nezávislost, pocit bohatství a autority...? Text navíc dodává touhu po majetku bližního – tedy ne po výsledku svého snažení ale po výsledku cizí práce, kterou bychom si chtěli přivlastnit. Ano, toto je člověku přirozené.

Desatero nabízí řešení zevnitř. Dnes již v plné síle zažíváme kolaps formální poslušnosti, dodržování forem zákona, být svatý podle seznamu. Prožíváme plné zhroucení těchto náboženských ideálů pramenících zdola a ze stran – ze snahy se vyčlenit a vnějšně odlišit (jak, žel, přesto stále čteme v církevní literatuře). Dnes prožíváme velké zklamání z tohoto přístupu a stojíme znovu před otazníkem každodenní zkušenosti pokušení a následného selhání. Sami si nevíme rady a nerozumíme nároku Desatera – *netoužíš*...!

Takové úvahy jsou dobré, pokud nás vedou zpět k Písmu a k Hospodinu, našemu Bohu, kterého se opět ptáme, co dělat, kde hledat. Odpověď zní: řešení není v samotném Desateru (zákonu), ale v samotném Hospodinu, ke kterému smíme volat a modlit se. Žalmista prosí Hospodina: Stvoř mi nové „srdce“. Neprosí o formální dodržování bodů! Cestou Desatera je obrát k Bohu, ne k samotnému zákonu. Rámec Desatera je obrovský odkaz k Hospodinu, který jediný mění člověka v jeho nitru a motivuje jeho život!

Osvobodit – skutečně osvobodovat dokáže jen Hospodin. Je to božský zásah, nadpřirozená moc jeho mocného činu, když se stále znovu ohlídáme po ženě (muži svých bližních) a po jejich majetku. Desatero konstatuje neustálé vysvobozování od našich zcela přirozených tužeb. Touha vlastnit a zmocňovat přitom není chápána jako nějaká zásadní zřídlost (pokud není nekontrolovaně chorobná). Všichni k tomu tihneme a pro všechny je obživující Boží osvobodivé slovo. Tyto procesy nás nesmí překvapovat ani mezi vzdělanými ani mezi křesťany – ani mezi kněžími nebo politiky.

M. Luther k danému slovu dobře poznamenal, že toto slovo není určeno pro darebáky, kteří kradou, zabíjejí a znásilňují – nýbrž právě pro ty *zbožné*, kteří formálně nekradou, nezabíjejí a necizoloží – ale touží a dychtí. Bez Hospodina se nacházíme v začarovaném kruhu. Ap. Pavel pravdivě povzdechne: Co si počnu, když dělám, co nechci, a nedělám, co chci? Kdo mě vysvobodí???

Naše aktualizace

Kdybychom se chtěli pokusit o aktualizaci, narazíme zcela jistě na současné trendy nahrazovat evangelium o Boží moci různými psychologickými a společenskými metodami. V dychtění však plně nepomůže komunitní centrum, kulturní centrum, houpačky, kolotoče, samotné hudební soustředění, sborová turistika, kurzy vaření apod. to je dobré pouze pro tento věk... Důrazem pouze na tuto náplň bychom opustili zcela originální specifika církve, sboru, kázání, vyznání, víry, naděje v Hospodinu a modlitby.

Také závěrem Desatera musíme přemýšlet, co činí církev Kristovou církví? Co je podstatným úkolem církve a co vyznává v tomto věku? Jakou roli hraje v naší práci Písmo? Rozumíme jeho významu, který zásadně překračuje humanitní i humanitární postoje? Evangelium zasahuje především duchovní, spirituální – a tím celolidskou dimenzi, kdy jde o pravdu, o život, o smysl, o hodnoty - o to, co platí, nehledě na to, co si myslíme, nebo co si říkáme a co si dokonce odhlasujeme.

= Já jsem Hospodin, Tvůj Bůh... to je jádro Desatera - ryze náboženského textu!

Kdo vyznává, ten nedychtí, netouží. To je skutečnost, která platí, ve kterou věříme a kterou vyznáváme. Tím sloužíme sobě i druhým pomáhat od vnitřních deformací ke skutečnému reálnému vnitřnímu osvobodování a napřimování svého života směrem k Bohu.

Desatero vlastně mluví o budoucím věku, za světem, mimo tento svět, mimo kulturu i dějiny! Je to smlouva pro Boží království, po konci světa a dějin. To je stav, který je naplněn v čase, kdy se už nebudeme ani ženit ani vdávat, kdy lidé budou jako nebesští andělé, jak praví sám Kristus. To je stav, kdy nakonec budeme proměněni od těla neustálého dychtění a opakovaným zklamání z neuspokojení do těla *neporušitelného*.

To je důvod, proč potřebujeme skutečné kostely – kazatele, kázání, vyučování – vzdělání studium Písma, místo plytké a laciné útěchy nebo lehce spirituální kultury.

Stav dychtění, neukojitelných tužeb, které sice člověka celý život někam ženou vedou k celoživotnímu zápasu, který má dopad až na věčnost. A o to tu jde. Nejde jen o příjemně strávený večer nebo víkend. V Desateru jde o celého člověka – o celou společnost, o celý svět, vesmír, o celou věčnost.

Toto slovo čteme znovu a znovu, protože bez Slova Hospodinova nakonec stejně zůstáváme se svými tužbami – neuspokojeni a nespokojeni, neklidní a rozervaní. Ten neklid nás neopustí, ani kdyby se nám podařilo ukořistit ženu (muže) svého bližního a jeho majetek. Touhy nás neopustí ani po první, druhém, třetím rozvodu, ani po nabytí majetku, ani po hvězdné kariéře a popularitě.

Tento těžký stav podle biblického podání pochází z Edenu, kdy poprvé zatoužil člověk po „láskavém ovoci“, žádostivěm na pohled. Vztah se Stvořitelem byl zacloněn vztahem k věcem a lidem. Od tohoto momentu setrváváme v daném stavu a bez pomoci shůry, je nárok Desatera vlastně nesplnitelný! Ani poslední slovo Desatera nelze „dodržovat“ či „splnit“ přikázání lidskými silami a úsilím – navíc ještě pod tlakem morálních výzev. Hluboký nárok Boží smlouvy je splnitelný pouze v Hospodinu – jako následek Hospodinova vysvobozujícího činu v člověku, který byl vtažen do víry v Ježíše Krista, jehož mocí teprve může platit dnešní slovo. To je evangelium!

Nové povolání

Proti našim snahám stojí stále platné povolání – být Božím stvořením, činit Boží vůli, co je dobré, poctivé, vzdělávající a rovněž naplňující a také uspokojující lidské niterné tužby. Je to povolání spočinout ve víře v Bohu a jeho povolání a zaslíbení příštího věku. Dělat něco jiného je označeno jako svévole – stojí proti modlitbě: „Staň se Tvá vůle...“ Lidské touhy jsou náhradou – modlou stále touhy, křeče nebo dokonce lpění (posedlosti) po lidech a věcech. Je to tragická výměna Hospodina za modlu, která stejně naše tužby naplňuje. Desatero nás osvobozuje od nezralosti, od sice milých, ale přece jen pozemských, dočasných hodnot k hodnotám nadpozemským a věčným. To je povolání Izraele, To je nová náplň, nový smysl, cíl. V tom spočívá moudrost i zralost osobnosti – bez zoufalých výkyvů a snění po spokojenosti = po něčem, čeho stejně sami mezi sebou nedosáhneme dosáhnout nelze, protože nejsme bohy!

Výklad Desatera shrnujeme: „Zákon“ ukazuje ap. Pavlovi na zrádnost hříchu. Ale nevysvobozuje jej. „Zachování zákona“ nevede k uspokojení duše. Pouze Boží oslovení vede k osvobodování v Hospodinu samotném.

Konkrétně dnes s posledním bodem to znamená, že vyznavač Hospodina nedychtí po věcech a ani netouží po ovládnutí druhých bytostí

Tato smlouva představuje orientační a životodárnou cestu.

Amen